

DIAMANTEN FÖR BARNENS RÄTTIGHETER

Mål: Uppmanar till att reflektera över barnens rättigheter och deras inbördes förhållande

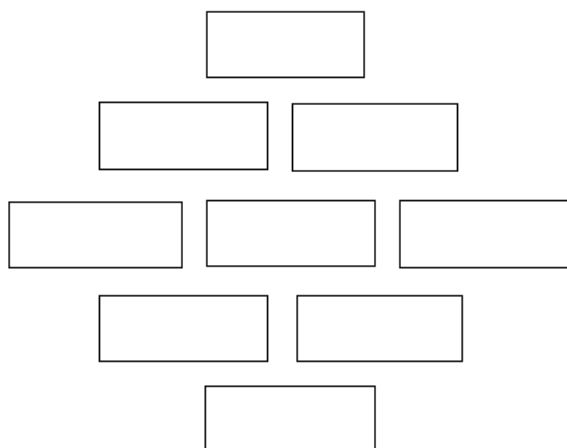
Tid: 15 min

Grupp: Man arbetar i smågrupper på 2–3 deltagare. Uppgiften passar också för större grupper.

Material: Kort med rättigheter (korten bifogade). Kopiera bilagan och klipp ut kort. Varje par eller grupp behöver en serie.

Gör så här:

Dela upp eleverna i grupper på 2–3. Dela ut nio kort med rättigheter till varje grupp. Rättigheterna bygger på FN:s konvention om barnets rättigheter (se nedan). Grupperna får i uppgift att placera ut rättigheterna i formen av en diamant, enligt hur viktiga de upplever att de olika rättigheterna är. Högst upp placerar man de viktigaste rättigheter. På nästa rad kommer de två följande rättigheterna som är sinsemellan lika viktiga men ändå inte lika viktiga som den översta rättigheten. På tredje raden placeras de tre följande rättigheterna och så vidare. Lägst ner finns den rättighet som är minst viktigast.

Det är bra att i början nämna att det inte finns några svar och lösningar som är vare sig rätt eller fel i uppgiften. Det tar ungefär fem minuter att forma diamanten. Grupperna placerar sina färdiga diamanter så att alla kan se dem och går sedan omkring och granskar varandras diamanter. Man kan be grupperna motivera sina val.

Då ni avslutar uppgiften lönar det sig att fråga eleverna vad de tyckte om den, och om det var svårt, utmanande eller enkelt att välja mellan rättigheterna. Syftet är att få deltagarna att upptäcka att de barnets rättigheter hänger ihop, och att det är nästan omöjligt att rangordna dem.

Diskutera till slut tillsammans:

- Förverkligas dessa rättigheter som är gemensamma för alla barn och unga för din egen del?
- Vilka rättigheter skulle du vara beredd att ge upp, och vad skulle det föra med sig?
- Varför finns det skilt fastslagna rättigheter för barn, då de mänskliga rättigheterna också gäller barn?
- Vilka rättigheter uppskattas i allmänhet i Finland?
- Vilka av dessa rättigheter uppfylls kanske inte för alla unga i Finland eller någon annanstans i världen? Varför?

Rättigheter

- Rätt att gå i skola och få undervisning
- Rätt till en anständig levnadsstandard
- Rätt att fritt uttrycka sin åsikt
- Barnets välmående får inte vara beroende av den omgivning hon eller han har råkat födas i
- Rätt att leva i trygghet från våld och utnyttjande
- Rätt att samlas och påverka i olika organisationer
- Staten bör hjälpa familjelösa barn
- Rätt att leka, rätt till vila och fritid
- Barn som brutit mot lagen måste skyddas och deras rättigheter måste respekteras

Bakgrundsinformation om FN:s konvention om barnets rättigheter (för läraren)

FN-konventionen om barnets rättigheter är en konvention om mänskliga rättigheter som gäller alla barn yngre än 18 år. Syftet med konventionen är att alla barn ska få tillgång till den omsorg och det skydd de är berättigade till. De 54 artiklarna i konventionen definierar såväl barnens rättigheter som de skyldigheter som binder varje stat.

Konventionen om barnets rättigheter godkändes av FN:s generalförsamling den 20.11.1989. Konventionen är den av FN:s människorättskonventioner som har ratificerats av flest länder. Genom att ratificera avtalet förbinder sig varje stat vid att modifiera sin lagstiftning och sitt sätt att agera så att de motsvarar kraven i konventionen. Endast USA står utanför konventionen. I Finland trädde konventionen om barnets rättigheter i kraft år 1991.

FN:s kommitté för barnets rättigheter följer upp hur konventionen efterlevs. De olika länderna i världen rapporterar vart femte år till kommittén hur barnets rättigheter bevakas i respektive land. Som svar får länderna kommitténs observationer och rekommendationer. Konventionen om barnets rättigheter har främjat utvecklingen av lagstiftningen i många länder, i linje med konventionens principer, men tyvärr sker det brott mot barnets rättigheter även i de länder som har undertecknat konventionen. Bland annat barnarbete och våld riktat mot barn är stora problem i många länder.